

Wyszczególnienie	Październik r. 1910	
	Ilość tysięcy pudów	Wartość rubli
Akumulatory elektryczne	0,0	1
Elektryczne wyłączniki, przełączniki, patроны do lamp żarowych, reostaty i komutatory, dzwonki elektryczne i części sygnalizacyj elektrycznej	7,7	228
Amperomierze, watomierze, woltomierze i liczniki	1,5	72
Elektryczne lampki żarowe w oprawie	2	228
Samochody czterokołowe i więcej . . . sztuk	23	49
„ towarowe	19	33
Rowery dwukołowe	136	12
Motocykle	50	13
Wagony dla dróg żelaznych elektrycznych „	2	6

Wyszczególnienie	Październik r. 1910	
	Ilość tysięcy pudów	Wartość rubli
Papier i wyroby papiernicze	577	2008
Bawełna	802	8951
Juta	170	476
Len	0,8	1
Konopie	0,9	4
Jedwab surowy	7,7	1914
Wełna myta i niemyta, wyczeski i resztki . . .	172	3610
Wełna kolorowa	1,3	38
Tkaniny bawełniane	10,6	965
Wyroby jedwabne i półjedwabne	0,8	561
„ wełniane i półwełniane	—	779

I. H.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Stacja pomp w Chingford, Anglia. Zarząd wodociągów w Londynie (Metropolitan Water Board) powziął decyzję, aby w nowej stacji pomp, w dolinie rzeki Lea, około Chingford, zastosować pompy spalinowe Humphreya (por. P. T. № 47 str. 580). Decyzja ta zastanawia swą śmiałością, ponieważ: 1) pompy te w praktyce dotąd stosowane prawie że nie były, pomimo nader korzystnych rezultatów prób, dokonanych przez prof. Unwina z pompą tego rodzaju, mocy około 16 m. k., oraz dobrego działania pompy Humphreya na ostatniej wystawie w Brukseli, oraz 2) ze względu na wielkość jednostek, jakie mają być ustawione. Decyzję powzięto na skutek obszernego sprawozdania głównego inżyniera Zarządu W. B. Bryana, który, po porównaniu sześciu różnych systemów pomp i silników, zatrzymał się na pompach Humphreya. Porównanie rozciągnięto na następujące układy: 1) pompy odśrodkowe, wprost złączone z silnikami spalinowymi, pędzonymi gazem z gazowni własnych; 2) pompy odśrodkowe, złączone wprost z silnikami Diesela; 3) pompy odśrodkowe, pędzone przez elektromotory, zasilane prądem z pobliskiej stacji pomp miejskiej i 4) przez prąd, dostarczany przez wielką elektrownię prywatną; 5) pompy odśrodkowe, pędzone przez silniki parowe szybkoobrotowe o potrójnym rozprężeniu pary, i wreszcie 6) pompy spalinowe beztłokowe według Humphreya.

Ogólna ilość wody, przepompowywanej z rzeki Lea do wielkiego zbiornika, znajdującego się o 29 do 30 stóp (łącznie z oporami) ponad poziomem wody w rzece, wynosić ma około 820 000 m³ na dobę; przyczem ilość ta ma być podzielona między pięć pomp, z których cztery mają dawać po 182 000 m³ na dobę, zaś piąta — około 91 000 m³. Dostawy machin podjęła się firma The Pump and Power Co., Ltd., za ogólną sumę 19 388 funt. szterl. (1860 000 rb.); dostawa zawiera: 5 pomp Humphreya o wskazanej wyżej wydajności, oraz odpowiednią ilość generatorów do gazu Dowsona, dla pędzenia pomp i wszelkie dodatkowe maszyny; gwarantowane zużycie paliwa ma wynosić: 1,1 funta (0,5 kg) antracytu na 1 m. k. rz. i godz., przy pełnym obciążeniu podczas oficjalnej sześciogodzinnej próby. Rezultatu tego śmiałego doświadczenia należy oczekiwać z ciekawością, gdyż, o ile się ta pierwsza, na wielką skalę przedsięwzięta próba, powiedzie, należy oczekiwać zupełnego przewrotu w budowie stacji wodociągów miejskich przez ogólniejsze zastosowanie nader prostych pod względem budowy i bardzo ekonomicznie pracujących pomp spalinowych beztłokowych.

S. P.

„Związek awiatyczny“ słuchaczy politechniki we Lwowie donosi nam, że rozpoczął w roku obecnym starania o uzyskanie katedry lotnictwa i laboratorium aerodynamicznego. Projekt urządzenia wykładow doszedł do skutku, lecz będą to wykłady chwilowo w szarym zakresie, udzielane bezpłatnie przez profesorów, którzy, pojmując doniosłość potrzeby, podjęli się tej pracy.

Dostawa węgla dąbrowieckiego dla dróg żelaznych Południowo-Zachodnich. Na skutek braku węgla w zagłębiu Donieckim, kopalnie w zagłębiu Dąbrowskim sprzedały drogą żelazną Południowo-Zachodnią 3 790 000 pudów węgla kamiennego, z dostawą od 22 listopada do 23 grudnia r. b.

Rada Zjazdu przemysłowców górniczych Południa Rosji zwróciła się, wskutek tej transakcji, ze skargą na zarząd pomienionych dróg żelaznych do ministrów Handlu i Przemysłu oraz Komunikacji, dowodząc, że dane co do braku węgla na Południu Rosji są nieprawdziwe. Zaczepnięte jednak skądinąd dane potwierdzają motywy Zarządu dróg żelaznych Południowo-Zachodnich braku węgla na Południu Rosji, ponieważ obecnie i przemysł hutniczy w zagłębiu Donieckim uskarża się na dotkliwy brak koksu miejscowego.

I. H.

Przemysł naftowy w Baku. Przemysł naftowy w Baku zaczyna się zwolna podnosić z upadku, spowodowanego przez pogromy i pożary r. 1905, jak o tem świadczy poniższe zestawienie:

Lata	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
Produkcja (mil. pud.)	600,3	670,9	636,0	596,3	614,7	409,6	448,0	476,2	467,0	490,3

Obecne ożywienie pozostaje w związku z przeobrażeniem metod eksploatacyjnych. Podczas gdy przed r. 1905 wiercono na oślep, obecnie daje się zauważyć tendencja do racjonalnego zakładania szybów. Procent szybów, zarzucanych dla braku nafty, zmniejsza się dzięki temu. Wiele szybów zostało pogłębianych.

Zmniejszająca się wydajność głównych pokładów pobudziła z jednej strony do zajęcia się nowymi terenami: surachańskim, bina-gadyńskim i w Groźnem, a z drugiej do zreformowania eksploatacji. Daje się zauważyć forsowne wprowadzanie silników ropowych, zarzucanie kotłów parowych, opalanych naftą. W r. 1909 zaoszczędzono tym sposobem około 3% ogólnej produkcji, co stanowi poważną ilość nafty.

Wywóz nafty za granicę spadł do jednej trzeciej w r. 1905. Obecnie podnosi się on zwolna, co jest w związku z zapotrzebowaniem ogromnym płynnego paliwa w całej Europie. Zaprowadzenie silników spalinowych na okrętach wojennych, zapoczątkowane bardzo poważnie przez Anglię i Włochy, otwiera nowe widoki dla przemysłu naftowego.

Wzrasta zapotrzebowanie na ropę i na rynku wewnętrznym rosyjskim. Według statystyki biura zjazdowego naftarzy rosyjskich, silniki Diesela na ropę rozwijają ogólną moc 97 000 m. k., naftowe zaś 50 000 m. k.

hm.

Reklamy w Chinach. Na chińczyków niezwykle silnie działają obrazy pochodzenia cudzoziemskiego, jako odcinające się bardzo od ich twórczości narodowej. Amerykanie i japończycy wyzyskali to dla reklamowania swoich towarów, umieszczając na pudełkach, lub dodając do nich rzucające się w oczy ryciny, przedstawiające postacie kobiece, pejzaże i t. p. Dobre rezultaty daje masowe rozdawanie obrazków z reklamą.

hm.

Kolej Podolska. Ogłoszono urzędowo o zatwierdzeniu ustawy Towarzystwa Podolskiej kolei żelaznej. Założycielem Towarzystwa jest hr. Józef Potocki. Kolej Podolska zacznie się od stacji Szepletówka, kolei Południowo-Zachodniej i, dochodząc do Kamieńca Podolskiego, zbliży się do miasteczka Dunajowiec. Linia przedzie przez miasta Starokonstantynów i Płoskirów; długość jej wyniesie 224 wiorsty. Towarzystwo będzie eksploatowało linię kolejową w ciągu 81 lat, poczem kolej ze wszystkimi urządzeniami przechodzi na własność skarbu. Na linii kursować będą 2 pary pociągów osobowych i trzy pary towarowych. Koszt budowy kolei obliczono na 17 800 000 rb.

gu.

Z przemysłu żelaznego. Rosyjski konsul generalny w Erzerumie zawiadomił łódzki komitet giełdowy, że żelazo rosyjskie ostatecznie wyrugowało europejskie. Handlujący wyrobami żelaznymi w Erzerumie wyrażają żądanie nawiązania bardziej ożywionych stosunków z firmami rosyjskimi. Okólnik zaleca, aby dla dogodności przesyłania cienkiego żelaza giętego układać je w paczki długości 75 cm, a grube żelazo, nie wyginające się, przysyłać sztukami nie dłuższymi nad 150 cm, ponieważ zbyt długich sztuk nie można przesyłać w jukach na rynki wilajetu Erzerumskiego.

ro.

Fabryka lin drucianych, konopnych i bawełnianych p. f. Norblin, Sercarz i S-ka powstała w Będzinie. Fabryka została urządzona według najnowszych wymagań techniki, a uruchomienie jej nastąpi w końcu bieżącego miesiąca.

Z przemysłu. Zakłady przedziałnicze „Peltzer i Synowie“, zatrudniające około 2000 robotników, przeszły na własność towarzystwa akcyjnego, złożonego z kapitalistów francuskich.

Firma Gutman & Steinmann nabyła zabudowania fabryczne od poprzedniego właściciela Ludwika Mayera w Mani pod Łodzią i urządza w nich oddziały — apreturowy i farbiarski.

Bracia Sammet rozszerzają swoją fabrykę przez utworzenie oddziału apretury.

Tow. Akc. I. K. Poznański wybudowało nowy budynek, obliczony na 2000 tkackich warsztatów mechanicznych.

Tow. akc. „Nowy Dwór — P. Górski i E. Morawski“ zakładów, wyrabiających przetwory z kartofli, rozpoczęło swoją działalność na początku grudnia r. b. Zarząd znajduje się przy fabryce w Nowym Dworze, gub. Warszawskiej.